

سازهای، نسايس

parsmusicinstitute

www.parsmusic.info

در دوران رنسانس دسته‌بندی سازها بی‌شباهت به
دوران امروز نبود؛ در این دوران سازها را به
چهار دسته‌ی بادی چوبی، بادی برنجی، زهی، و کوبه‌ای
تقسیم می‌کردند.

موسیقی رنسانس، هم در کلیسای کاتولیک و به ویژه
در ایتالیا و هم در کلیسای پروتستان و سرزمین‌های
ژرمان‌ها چند ویژگی اصلی داشت که اقتضا می‌کرد
سازها و ترکیب‌های تازه‌ای برایشان فراهم شود:

• پلی فونی: شاید مهم ترین ویژگی موسیقی رنسانس در همین یک واژه خلاصه شود. موسیقی پلی فونیک موسیقی ای بود که بر چند خط ملودیک تکیه داشت. برخلاف موسیقی سده های قبل که هموفونیک یا تک آوایی بودند، موسیقی های رنسانسی از چند خط متنوع ملودیک پدید می آمدند.

تخالیته: در واقع آنچه امروز در موسیقی به نام گام
ماژور و مینور و همین‌طور کادانس می‌شناسیم
محصول موسیقی ریسانس است. موسیقی این دوران
برخلاف سده‌های میانی، دیگر مُدال نبود و مول محور
یک تن یا صدای اصلی نوشته می‌شد.

مهم‌ترین سازهای دوران رنسانس این‌ها بود:

هارپسیکورد، کلاویکورد، ویول، لوت، ریک، لیر (لیرا)،

گیتار، ریکورد، کورنت، ترومپت، ترومبون (که به تاه

سکبات شناخته می‌شد)، تامبورین، و فلوت تراورسیه

(کژنای).

باید توجه کرد که در روزهای نخست سده‌ی پانزدهم، یعنی در همان آغاز رنسانس، سازهای موسیقایی به اندازه‌ی صداهای آوازی مهم به شمار نمی‌آمدند. درواقع ساز را نوعی وسیله برای همراهی با آواز به شمار می‌آوردند و بدیهی است که موسیقی سازی، اصلاً موسیقی مهمی قلمداد نمی‌شد.

یکی از سازهای محبوب زهی که امروز دیگر نشانی از آن نمی‌بینیم، سازی بود به نام لیرا دابراچو که تقریباً شبیه به ویولن خودمان بود، اما رودسته‌ای پهن‌تر و فرکی کوتاه‌تر داشت و معمولاً با هفت سیم ساخته می‌شد که پنج تاشان به صورت ر-سل-ر-لا-می کوک می‌شد و دو سیم دیگر که اصلاً روی رودسته قرار نداشت، نوعی واخوان بود که عموماً در فاصله‌ی اکتاو کوک می‌شد.

بسیاری از سازه‌های رنسانس امروز دگرگون شده‌اند و به شکل آشنای ما درآمده‌اند و برخی‌شان هم به کل از دست رفته‌اند و دیگر نشانی از آن‌ها نمانده است.

بسیاری از گروه‌های اجرایی/پژوهشی با گردآوری و بازسازی این سازه‌ها می‌کوشند که صدای آن دوران را بازسازی کنند و بخشی از فرهنگ فراموش‌شده‌ی آن روزگار را به گوش ما برسانند.